

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри підприємництва
і торгівлі

Протокол № 2 від 02.09. 2019 р.
Зав. кафедри

 С.В. Волошина

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ДОСЛІДЖЕННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ РИНКІВ»

Ступінь: доктор філософії

Кількість кредитів ECTS 6

Розробник: Волошина С.В.,
доцент кафедри
підприємництва
і торгівлі, к.е.н., доцент

2019 – 2020 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	обов'язкова для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Кількість модулів	1
Лекції, годин	54
Практичні / семінарські, годин	16
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	110
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4,4
самостійної роботи студента	6,9
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль: набуття знань та навичок з теоретико-методологічних, методичних, технологічних і змістовних аспектів організації та виконання досліджень регіональних ринків; формування уявлення про можливості використання результатів досліджень ринку для прийняття ефективних організаційних та виробничих рішень.

Завдання:

- розкриття можливостей використання досліджень регіональних ринків в господарській діяльності підприємства для підвищення його конкурентоспроможності;
- висвітлення особливостей здійснення досліджень регіональних ринків залежно від їх цілей та напрямів;
- формування уявлень про комплекс спеціальних методів та технологій, що використовуються при виконанні досліджень регіональних ринків;
- навчання використання результатів досліджень регіональних ринків для підвищення ефективності прийняття управлінських рішень;
- оволодіння студентами сучасною теорією і практичним інструментарієм ринкових досліджень, вміннями застосовувати їх у науковій та практичній діяльності.

Предмет: механізм функціонування регіональних ринків та засоби забезпечення конкурентоспроможності економічних суб'єктів.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Теоретичні основи регіональної економіки.

- Тема 2. Генезис регіонально-економічної думки.
Тема 3. Сутність, ознаки та види ринків.
Тема 4. Зміст і види досліджень регіональних ринків.
Тема 5. Інформаційне забезпечення маркетингових досліджень.
Тема 6. Дослідження кон'юнктури регіональних ринків.
Тема 7. Дослідження конкурентного середовища і конкурентів.
Тема 8. Дослідження динаміки і стійкості розвитку регіональних ринків.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи дослідження регіональних ринків					
Тема 1. Теоретичні основи регіональної економіки	22	6	2	-	14
Тема 2. Генезис регіонально-економічної думки	24	8	2	-	14
Разом за змістовим модулем 1	46	14	4	-	28
Змістовий модуль 2. Концепція дослідження регіональних ринків					
Тема 3. Сутність, ознаки та види ринків	22	6	2	-	14
Тема 4. Зміст і види досліджень регіональних ринків	21	6	2	-	13
Тема 5. Інформаційне забезпечення маркетингових досліджень	23	8	2	-	13
Тема 6. Дослідження кон'юнктури регіональних ринків	22	6	2	-	14
Тема 7. Дослідження конкурентного середовища і конкурентів	22	6	2	-	14
Тема 8. Дослідження динаміки і стійкості розвитку регіональних ринків	24	8	2	-	14
Разом за змістовим модулем 2	134	40	12	-	82
Усього годин	180	54	16	-	110

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського (практичного) заняття	Кількість годин
1	Семінар запитань і відповідей. Тема 1. Теоретичні основи регіональної економіки	2
2	Семінар – розгорнута бесіда. Тема 2. Теоретичні основи регіональної економіки	2
3	Семінар – дискусія. Тема 3. Сутність, ознаки та види ринків	2
4	Семінар – дискусія. Тема 4. Зміст і види досліджень регіональних ринків	2
5	Семінар з виконанням дослідницьких завдань. Тема 5. Інформаційне забезпечення маркетингових досліджень	2
6	Семінар з виконанням дослідницьких завдань. Тема 6. Дослідження кон'юнктури регіональних ринків	2
7	Семінар з виконанням дослідницьких завдань. Тема 7. Дослідження конкурентного середовища і конкурентів	2
8	Семінар з виконанням дослідницьких завдань. Тема 8. Дослідження динаміки і стійкості розвитку регіональних ринків	2
Разом		16

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд періодичної і монографічної спеціально-наукової літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Добір результатів досліджень за темою дисертаційного дослідження.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи дослідження регіональних ринків			
Семінар запитань і відповідей. Тема 1. Теоретичні основи регіональної економіки	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури [1, 2, 4, 8-12]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, обговорення доповідей

Семінар – розгорнута бесіда. Тема 2. Теоретичні основи регіональної економіки	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [2, 3, 6-9] 2. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Разом змістовий модуль 1	28		
Змістовий модуль 2. Концепція дослідження регіональних ринків			
Семінар – дискусія. Тема 3. Сутність, ознаки та види ринків	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [2, 6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді. 4. Підготовка до дискусії.	Тестування, участь у дискусії, заслуховування та обговорення доповідей
Семінар – дискусія. Тема 4. Зміст і види досліджень регіональних ринків	13	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [2, 7, 11, 14]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до дискусії.	Тестування, участь у дискусії
Семінар з виконанням дослідницьких завдань. Тема 5. Інформаційне забезпечення маркетингових досліджень	13	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [2, 4, 7, 16-19]. 2. Виконання дослідницьких завдань. 3. Самотестування.	Тестування, обговорення результатів виконання дослідницьких завдань
Семінар з виконанням дослідницьких завдань. Тема 6. Дослідження кон'юнктури регіональних ринків	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [7, 8, 9, 11-15]. 2. Виконання дослідницьких завдань. 3. Самотестування. 4. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, обговорення доповідей та результатів виконання дослідницьких завдань
Семінар з виконанням дослідницьких завдань. Тема 7. Дослідження конкурентного середовища конкурентів	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [7, 8]. 2. Виконання дослідницьких завдань. 3. Самотестування.	Тестування, обговорення доповідей результатів виконання дослідницьких завдань

Семінар з виконанням дослідницьких завдань. Тема 8. Дослідження динаміки і стійкості розвитку регіональних ринків	3	14	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань плану семінарського заняття [1, 11]. 2. Виконання дослідницьких завдань. 3. Самотестування.	Тестування, обговорення доповідей результатів виконання дослідницьких завдань
Разом змістовий модуль 2		82		
Разом		110		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності														
	Загальні							Предметно-спеціальні							
	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7	8
1. Знання інституційних засад ринкової економіки											+				
2. Розуміння тенденцій та напрямів еволюції ринкових відносин											+				
3. Знання особливостей формування і функціонування регіональних ринків											+				
4. Розуміння змісту і логіки формування регіональних ринків											+				
5. Знання інструментів регулювання й принципів формування регіональних ринків											+				
6. Уміння проводити аналіз складових регіонального ринку, визначати його кон'юнктуру та основні напрями розвитку	+	+								+		+	+	+	+
7. Уміння досліджувати, розробляти та застосовувати маркетингові інструменти та механізми впливу на ринок та просування продукції на ринку	+	+								+		+	+	+	+
8. Володіння методологією прийняття і реалізації стратегічних рішень щодо ринкової поведінки суб'єктів економічної діяльності	+	+								+		+	+	+	+
9. Уміння планувати стратегічні, тактичні та операційні заходи щодо пристосування економічних агентів до кон'юнктури регіональних ринків	+	+								+		+		+	+

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, доповідей, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Поточне оцінювання на семінарських заняттях, екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2		3			5
Тема 2	2		3			5
Разом змістовий модуль 1	4		6			10
Змістовий модуль 2						
Тема 3	2		3			5
Тема 4	2		3			5
Тема 5	2		3	2		7
Тема 6	2		3	2		7
Тема 7	2		3	3		8
Тема 8	2		3	3		8
Разом змістовий модуль 2	12		18	10		40
Разом	16		24	10		50

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні рекомендації для вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Бавико О.Є. Дослідження регіональних ринків: конспект лекцій / О.Є. Бавико ; Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підпр. і торгівлі. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. – 90 с.
2. Старостіна А.О. Маркетингові дослідження національних і міжнародних ринків: підруч. - К.: ТОВ «Лазарит-Поліграф», 2012. – 250 с.
3. Решетілова Т.Б. Маркетингові дослідження: підруч. - Дніпропетровськ: НГУ, 2015. – 430 с.
4. Качан Є. П. Регіональна економіка: підруч. - К.: Знання, 2011. – 390 с.
5. Сонько С.П. Ринок і регіоналістика: навч. посіб. – К.: Ніка Центр, Ельга, 2002. – 320 с.
6. Новоселов А.С. Теория региональных рынков: учеб. - Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. – 390 с.
7. Оболенцева Л.В. Кон'юнктурні дослідження галузевого ринку: підруч. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 320 с.

Допоміжна

8. Оболенцева Л.В. Кон'юнктурні дослідження галузевого ринку: підруч. / Л.В. Оболенцева; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2010. – 249 с.
9. Серова І.А. Дослідження і прогнозування економічної кон'юнктури: конспект лекцій / І.А. Серова, Т.С. Мирна. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 92 с.
10. Жук М.В. Регіональна економіка: підруч. - К.: Знання, 2008.- 416с.
11. Заблоцький Б. Ф. Регіональна економіка: навч. посіб. – Л. : Новий Світ-2000, 2008. - 545с.
12. Антошкіна Л.І. Регіональна економіка: навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ. / Л.І. Антошкіна, Ж.О. Шульга. - Донецьк: Юго-Восток, 2008. - 231с.

13. Гіковата Н.К. Регіональна економіка: конспект лекцій / Н.К. Гіковата, Г.М. Шумська. / Харківський національний ун-т економічний ун-т. – Х. : ХНЕУ, 2008. - 124с.
14. Дідківська Л.І. Державне регулювання економіки: навч. посіб. / Л.І. Дідківська, Л.С. Головка. - 6-те вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2007. - 214 с.
15. Швайка Л.А. Державне регулювання економіки: навч. посіб. / Л.А. Швайка. – К.: Знання, 2006. – 435 с.
16. Стеченко Д.М. Державне регулювання економіки: навч. посіб. / Д.М. Стеченко. – 3-тє вид., випр. – К.: Знання, 2006. – 262 с.
17. Богорад О.Д. Регіональна економіка: Словник-довідник /О.Д. Богорад, О.М. Невелєв, В.М. Падалка, М.В. Підмогильний / НДІ соціально-економічних проблем міста (НДІСЕП). – К. : НДІСЕП, 2004. – 346с.
18. Стеценко Т.О. Аналіз регіональної економіки: навч. посіб. / Т.О. Стеценко. – К.: КНЕУ, 2002. - 116 с.
19. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика: навч. посіб. / Д.М. Стеченко. – К.: Вікар, 2001. – 371с.
20. Єпіфанов А.О. Регіональна економіка: навч. посіб. / А.О. Єпіфанов, І.В. Сало. – К.: Наукова думка, 2000. – 339с.
21. Попов Р. Региональный менеджмент: учеб. / Р. Попов. – Краснодар: Советская Кубань, 2000. – 384с.

Інформаційні ресурси

22. Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.minregion.gov.ua>.
23. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.
24. Офіційний сайт Кабінету міністрів України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
25. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
26. Офіційне інтернет-представництво Президента України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>.
27. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.